

ירושה על פי חוק

מאת: עו"ד רקפת שפיים, מומחית בסוגיות משפטיות לגיל המבוגר

היורשים על פי החוק: בן הזוג וקרבה על פי דם על פי הקדימות הבאה:

- ✘ ילדי המוריש וילדיהם
- ✘ הורי המוריש וילדיהם
- ✘ הורי הוריו של המוריש וילדיהם

כיצד מתחלק העיזבון בין היורשים על פי החוק?

- ✘ בן הזוג מקבל את המיטלטלין ומכונית של משק הבית ומשאר העיזבון 50%
- ✘ במידה ולמוריש ילדים (או ילדיהם), או הורים – יקבלו 50%
- ✘ במידה ולמוריש אחים (או ילדיהם), או הורי הורים, בן הזוג יקבל את דירת המגורים (נשואים 3 שנים והתגוררו בדירה), ו- 2/3 מיתרת העיזבון.
- ✘ במידה ולמוריש אין יורש על פי קרבת דם – בן הזוג יורש את כל העיזבון.
- ** בהיעדר יורשים – תירש המדינה.

סוגי צוואות:

- ✘ צוואה בעדים: כתובה, חתימה של המצווה, תאריך וחתימתה בפני שני עדים
- ✘ צוואה בכתב יד: כתובה כולה בכתב ידו של המצווה, תאריך וחתימת המצווה. אין צורך בעדים.
- ✘ צוואה בפני רשות: עריכת צוואה בפני גורמים רשמיים: שופט, רשם בימ"ש, רשם הירושות, חבר בית דין דתי ונוטריון. לחילופין, ניתן להביא בפני אותם גורמים את הדברים בכתב.
- ✘ צוואה בע"פ: אדם במיטת חוליו או מי שרואה עצמו עומד למות. תיערך בפני שני עדים שירשמו בזיכרון דברים את נסיבות ותאריך עריכתה. הצוואה תקפה לחודש לאחר שחלפו הנסיבות והמצווה נותר בחיים.

מתי מומלץ לכתוב צוואה?

- ✘ כשרוצים לשנות את חלוקת הירושה עפ"י החוק
- ✘ כשרוצים לקבוע הוראות שליטה ופיקוח על חלוקת העיזבון
- ✘ תכנון מס - תכנון נכון ומוקדם יכול לחסוך ליורשים כסף

צוואה הדדית:

צוואה הדדית הינה צוואה במסגרתה רשאים בני זוג לערוך צוואות משותפות מתוך הסתמכות האחד על צוואת האחר. צוואות הדדיות יכולות להיעשות בשני מסמכי צוואה שנערכו באותה עת, או במסמך אחד, המשותף לבני הזוג.

ביטול צוואה:

- ✖ ניתן לבטל צוואה אם באמצעות צוואה אחרת ואם באמצעות השמדת הצוואה.
- ✖ צוואה חדשה מבטלת את קודמתה אלא אם היא רק מוסיפה על קודמתה.
- ✖ "הוראת צוואה שביצועה בלתי חוקי, בלתי מוסרי או בלתי אפשרי – בטלה".
- ✖ פגמים צורניים לעומת מרכיבי יסוד של הצוואה.
- ✖ במידה וצוואה מבוטלת הירושה תהיה עפ"י חוק הירושה.

המלצות לסיכום:

- ✖ מומחה במיסוי (במידה ויש מספר נכסים ו/או עסק)
- ✖ הסדרת נושא המוטבים בביטוחים ובקרנות השונות
- ✖ להיזהר מפסילת צוואה עקב פגמים צורניים או מהותיים
- ✖ ניסוח הצוואה באופן שיקטין את הסיכוי לתקיפתה. במידת הצורך לתעד את מעמד החתימה.
- ✖ הפקדת הצוואה אצל רשם הירושות במידת הצורך